

Helsingfors,

den 5 juni 1940.

Cirkulär N:o 109.

Till folkförsörjningsnämnderna.

Förnyandet av restaurangkorten.

Den 23 juni utgår giltighetstiden för de nu utdelade restaurangkorten eller E-korten, enär desamma gälla blott under två utdelningsperioder. Enligt tidigare givna anvisningar kunna innehavare av restaurangkort utan vidare hos folkförsörjningsnämnden utbyta talongen på det nuvarande kortet mot ett nytt restaurangkort. Så kan även ett av en annan folkförsörjningsnämnd utgivet E-kort utbytas mot ett nytt E-kort. Enär innehavare av E-kort behöva det nya kortet redan den 24 juni, är det att emotse, att på sådana platser, där det finnes många innehavare av E-kort, köbildningar uppstå nämnda dag på de ställen, varest korten skola förnyas, ifall icke särskilda anordningar träffas för att undvika dylik köbildning. På det att förnyelsen av korten måtte löpa möjligast bekvämt, uppmanar folkförsörjningsministeriet folkförsörjningsnämnderna i de viktigaste affärscentra att förfara så, att E-kort på förhand utgivas till tillförlitliga restauranger och butiker, i vilka den, som så önskar, kan utbyta talongen på det nuvarande kortet mot ett nytt kort. Därigenom fördelas distributionen av nya kort på flere ställen, och köbildning kan undvikas.

Då detta förfarande inslås, skall saken ordnas på följande sätt. Där, varest utdelningen av nya kort synbarligen icke kan ske på folkförsörjningsnämndens egna utdelningsplatser utan att köbildning uppstår, skall folkförsörjningsnämnden redan nu träffa överenskommelser angående utdelningen av E-kort med sådana restauranger och butiker, på vilka man obetingat kan lita. Den 22 juni överlätes mot kvitto till de restauranger och butiker, vilka åtaga sig att sköta utdelningen, av dem önskat antal E-kort. För utdelningen gives den anvisningen, att de få utgiva ett nytt E-kort åt alla de personer, som återlämna talongen på det föregående

E-kortet. Utdelningen av nya kort får vidtaga först på morgonen den 24 juni. Efter förloppet av tre eller fyra dagar skola de till folkförsörjningsnämnden återställa tillsammans lika många E-korts talonger eller outdelade E-kort som vederbörande affär erhöit E-kort för utdelning.

Folkförsörjningsnämnden skall i god tid innan utgången av den andra utdelningsperioden meddela allmänheten namnen på de affärer, vilka åtagit sig att utdela nya E-kort. Skäl föreligger icke att utbetala ersättning åt affärerna för utdelningen av korten, enär en dylik utdelning kan anses höra till affärernas kundtjänst.

Soldaternas brödkort.

Enär soldaterna, vilka icke erhållit brödkort, vid kvällspermissioner icke i restaurang kunde förtära några som helst spannmålsprodukter, har överenskommelse träffats med försvarsministeriets intendenturavdelning därom, att soldater, vilka erhålla kvällspermission, för denna tid utfå ett militärbrödkort. Då han återvänder till kasernen, skall han återställa det erhållna brödkortet. Av denna anordning följer, att i restaurangerna icke ens åt soldater spannmålsprodukter få serveras utan att brödkortskuponger avfordras. Såvida militärmyndigheterna icke hava dragit försorg därom, att i truppavdelningarna finnes tillräckligt militärbrödkort att utdelas åt soldaterna, skall folkförsörjningsnämnden anmoda militärmyndigheterna att beställa sådana av försvarsministeriets intendenturavdelning.

Formännens behov av foderspannmål.

Åt de formän, vilka icke hava möjlighet att släppa ut sina hästar på bete, kunna inköpsanvisningar utställas för anskaffning av foder

spannmål till en mängd, som motsvarar högst 2 kg per häst och dag. En dylik speciell rättighet kan dock beviljas blott i det fall, att det verkligen blivit utrett, att ifrågavarande hästägare icke har tillfälle att släppa ut sin häst på bete.

Vetefodermjöl.

I statsrådets beslut angående beslag på spannmål och spannmålsprodukter stadgas, att utom beslaget falla de inom kvarnindustrin erhållna biprodukter, vid vilka torrsubbstansens askhalt är minst 4.5 %. Härigenom är kli fritt från beslag. Vissa handelsaffärer hava likväl på lager sådant vetefodermjöl, vars torrsubbstans askhalt är mindre än 4.5 %, och vilket sålunda lagts under beslag. Då oklarhet uppstått därom, huru i avseende på dylika förråd av vetefodermjöl skall förfaras, meddelar folkförsörjningsministeriet att de kunna jämföras med foderspannmål. Köpare av foderspannmål kunna således mot erhållen inköpsanvisning anskaffa antingen havre, blandsäd eller fodermjöl.

Utlämnings brödkort.

Förutom vad tidigare sagts om överlåtandet av brödkort till utlämnings, meddelar folkförsörjningsministeriet, att i passet för sådan utlämning, som erhållit brödkort, skall göras anteckning „Erhållet brödkort”, och denna bekräftas med folkförsörjningsnämndens stämpel.

Brister i restaurangernas förråd. Bagerier.

Det är uppenbart, att kontrollbokföringen över restaurangernas förråd av spannmålsprodukter icke så särskilt noga kommer att utvisa restaurangens verkliga lagermängd, enär mängden av spannmålsprodukter betydligt varierar i de serverade måltiderna, och emedan mat, som innehåller mindre än 10 % spannmålsprodukter, fritt serveras i restaurangerna. Härav följer, att det i folkförsörjningsnämnden förda kontrollkontot för restaurangen icke kan anses utgöra en noggrann exponent för lagermängden. Därför bör man förfara så, att efter utgången av varannan utdelningsperiod av restaurangerna infordras en inventeringsförteckning över den mängd spannmålsprodukter restaurangen innehar. Slutsumman i förteckningen skall jämföras med skillnaden på kontrollkontot. Om vid jämförelsen konstateras, att skillnaden på kontot

och den anmälda lagermängden betydligt skilja sig från varandra, skall man försöka utreda, varav den betydande differensen härleder sig. Därvid bör man genom underhandlingar försöka ordna serveringen i restaurangen så, att kontrollkontot och lagermängden bättre komma att motsvara varandra. Ifall differensen uppträder i form av betydande brist, skall man taga itu med saken så grundligt, att rättelse uppnås i missförhållandet.

Då förändret av lagerkontot efter inventeringen fortsättes, skall den nya perioden börjas med det lager inventeringen utvisar.

Av affärer, vilka på samma konto hava såväl restauranger som butiker och vid vilka utredningen av lagret sålunda erfordrar ett synnerligen stort arbete, kan man nöja sig med att fordra inventering först då utdelningen av nya brödkort skall ske. Däremot skall inventering fordras av bagerierna lika ofta som av restaurangerna.

Anvisningar för restauranger.

Folkförsörjningsministeriet har till folkförsörjningsnämnden sänt tryckta anvisningar huru reglementeringsbestämmelserna skola tillämpas i restaurangerna. Ministeriet uppmanar folkförsörjningsnämnderna att draga försorg därom, att varje restaurang erhåller minst ett exemplar av dessa anvisningar.

Brödkortskuponger vid festmåltider.

Då festmåltider anordnas, i samband med vilka det skulle verka pinsamt att av de närvarande fordra brödkortskuponger, kan folkförsörjningsnämnden bevilja restaurang rätt att servera måltiden fritt, utan att brödkortskuponger infordras. I samband med kupongredovisningen skall restaurangen uppgiva, huru mycket spannmålsprodukter serverades i samband med ett dylikt speciellt tillfälle, och den uppgivna mängden sammanslås med den kilomängd de av restaurangen returnerade kupongerna representera.

Såsom här avsett tillfälle kan anses måltid, som presidenten, medlem av regeringen, diplomat eller stadsstyrelse bjuder, och andra därmed jämförbara tillfällen. Däremot kan icke t. ex. middag, som förening anordnar för sina medlemmar i samband med sin årsfest, anses utgöra sådant tillfälle, vid vilket spannmålsprodukter få serveras utan att brödkortskuponger avfordras matgästerna.

Ifyllandet av blanketten J 43.

Då oklarhet uppstått därom, huru blanketten J 43 ifylles i avseende på blanketten J 34, meddelar folkförsörjningsministeriet, att från blanketten J 34 till blanketten J 43 överförs de summor, vilka på blanketten J 34 ingå i VI punkten. I sammandraget ingå sålunda blott spannmål och spannmålsprodukter, vilka lagts under beslag.

Pälsdjuren.

Folkförsörjningsministeriet har medgivit, att för pälsdjur inköpsanvisningar kunna utfärdas för foderspannmål — havre och korn — sålunda, att för varje över en månad gammal räv inköpsanvisning får givas för 3 kg och för varje över en månad gammal mink 1 kg räknat till den 29 september.

Förmalningsbok.

Det har framgått, att vissa folkförsörjningsnämnder utgivit förmalningsböcker till kvarnar i annan kommun. Med anledning härav påpekar folkförsörjningsministeriet, att folkförsörjningsnämnden får utgiva förmalningsbok blott till kvarnar inom den egna kommunens område. I den mån innevånarna i kommunen låta utföra förmalningar i kvarn, som befinner sig på annan kommuns område, underkastas en dylik förmalning kontroll därigenom, att kvarnen insänder det erhållna förmalningstillståndet jämte förmalningsboken till folkförsörjningsnämnden i den egna kommunen. Nämnden vidareinsänder sådana förmalningstillstånd, som annan folkförsörjningsnämnd utfärdat, till vederbö-

rande folkförsörjningsnämnder i och för anteckning av förmalningsförlusten.

På det att folkförsörjningsnämnden må kunna kontrollera även det krossande, som utan förmalningstillstånd sker för husdjurens behov, skall folkförsörjningsnämnden i sådana fall, då anteckning om krossande skett i kvarnens förmalningsbok, och detta utförts för person, som är bosatt i annan kommun, till vederbörande folkförsörjningsnämnd uppgiva den krossade mängden samt den person, som låtit utföra krossandet.

Reglementeringsbestämmelsernas efterlevnad.

Till folkförsörjningsministeriet ingå nu och då meddelanden, enligt vilka handelsaffärer hava fortsatt den fria försäljningen av varor, som förklarats beslagtagna, ännu efter det att den fria handeln förbjudits. Så är det känt att spannmålsprodukter här och var fritt sålts efter den 19 maj. Kaffe har i vissa kommuner sålts efter den 2 juni t.ex. så, att mot kupong E-1 i stället för kaffesurrogat utgivits rent kaffe en fjärdedel av den tidigare mängden. Folkförsörjningsministeriets beslut om tillåtna brödsorter har man på vissa orter försökt kringgå sålunda, att bagerierna tillverkat och fritt sålt av potatismjöl framställda bakelser, ehuru tillverkningen till avsalu av andra bageri- och konditoriprodukter än de i ministeriets beslut nämnda är förbjuden. Med anledning av dylika fall påpekar folkförsörjningsministeriet, att folkförsörjningsnämnderna envar inom sitt verksamhetsområde skola draga försorg om att reglementeringsbestämmelserna efterlevas.

Minister Väinö Tanner.

Avdelningschef Onni Toivonen.

